

СИЛАБУС ДИСЦИПЛНИ «ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ ЗЕЛЕНИХ ЗОН»

Лектор дисципліни

Сторінка дисципліни в eLearn

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 205 Лісове господарство

Освітня програма «Лісове господарство»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів СКТС 5

Мова викладання українська

Іванюк Ігор Вікторович

Контактна інформація: кандидат

сільськогосподарських наук, доцент кафедра

відтворення лісів та лісових меліорацій,

корпус 1, к. 125, тел. 527-87-47, e-mail:

i_ivanyuk@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=204>

ОПИС ДИСЦИПЛНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета: вивчення дисципліни полягає у вивченні і опрацюванні способів лісовідновлення та лісорозведення у рекреаційних лісах зелених зон міст та населених пунктів.

При опрацюванні лісокультурних методів з відтворення цілісності природного середовища у рекреаційних лісах фахівці повинні володіти почуттям передбачення, яке ґрунтується на глибоких знаннях природи лісових біогеоценозів, а для успішного формування стабільних лісових екосистем вміти втілювати у лісокультурну практику комплексу науково-обґрутованих заходів, які забезпечують створення біологічно стійких культурфітоценозів.

Завдання: забезпечити засвоєння слухачами магістратури лісокультурних методів оптимізації лісів, що зазнали рекреаційного навантаження; основ добору деревних рослин, придатних для культивування в осередках рекреаційного впливу; основ добору типів лісових культур для насаджень, створюваних у приміських лісах та лісопарках; основ технологій створення та вирощування насаджень в лісах, що зазнають рекреаційного навантаження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: основні принципи добору типів культур для заліснення ландшафтів, що зазнали рекреаційного впливу; агротехніку вирощування біологічно-стійких насаджень на

землях, що зазнали рекреаційного впливу; особливості технології створення лісових насаджень залежно від типу ландшафту та ступеня його деградації.

Вміти: застосовувати набуті знання для створення і вирощування біологічно стійких лісових насаджень на землях, що зазнали рекреаційного впливу.

Дисципліна передбачає проведення лекційних (20 год.), практичних (30 год.), самостійних занять (100 год.). Програма розрахована на 50 аудиторних годин.

Вивченням дисципліни повинно передувати засвоєння студентами загальнотеоретичних дисциплін, таких як дендрологія, ботаніка, ґрунтознавство, а також основних фахових дисциплін – лісові культури, лісова фітопатологія, механізація лісогосподарських робіт та інших.

Поточна перевірка знань студентів з дисципліни «Лісові культури зелених зон» проводиться у вигляді практичних занять, модульних контрольних робіт як за тестовими технологіями так і поточним опитуванням та перевіркою виконаних під час самостійної роботи завдань.

Форма підсумкових контрольних заходів – іспит.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ***спеціальні компетентності (СК):***

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.;

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуде певні **програмні результати навчання**, а саме:

програмні результати навчання (РН):

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень;

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень;

РН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані;

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності;

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання;

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів;

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології;

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов;

РН 11. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів;

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Класифікація лісопаркових ландшафтів та теоретичні основи формування лісопаркових насаджень				
Тема 1. Предмет та завдання дисципліни „Лісові культури зелених зон”	2/2/10	Ознайомлення з історичними аспектами формування зелених зон навколо великих міст та населених пунктів. Вивчення основних термінів та положень відтворення лісів в рекреаційних зонах		
Тема 2. Сучасне значення приміських лісів та класифікація лісопаркових ландшафтів	2/2/10	Значення зелених насаджень в умовах урбанізованого середовища. Вплив насаджень на умови комфорності перебування в умовах міста та навколо в різні сезони. Вивчення класифікації зелених насаджень та класифікації лісопаркових ландшафтів відповідно до призначення насаджень та їх структури. Формування понять про типи ландшафту та їх використання в лісопарковому господарстві при відтворенні лісів.	Виконання практичних і самостійних робіт відповідно до навчальної програми дисципліни в ЕНК	Виконання практичних і самостійних робіт відповідно до критеріїв оцінювання в системі E-Learn (50 балів)
Тема 3. Композиційні принципи формування лісопаркових насаджень та ландшафтів	6/4/20	Опрацювання принципів добору типів лісових культур відповідно до типів лісорослинних умов та типів ландшафту. Опрацювання композиційних принципів формування лісопаркових насаджень відповідно до їх призначення та функцій. Вивчення особливостей формування і створення насаджень в різних лісорослинних зонах із формуванням відповідних типів ландшафту. Типи ландшафту і прийоми їх формування в зелених зонах міст та населених пунктів.	Підготовка та написання модульної контрольної роботи в системі E-Learn	Модульна контрольна робота (50 балів)
Всього				100

Змістовий модуль 2. Особливості створення і формування насаджень в лісах рекреаційного призначення.

Тема 1. Лісокультурні методи поліпшення санітарно-гігієнічних властивостей лісопаркових ландшафтів	6/4/20	Дигресованість лісопаркових насаджень як основа вибору методів поліпшення санітарногігієнічних властивостей ландшафтів. Опрацювання лісокультурних методів та заходів з поліпшення санітарно-гігієнічних властивостей лісопаркових ландшафтів. Особливості поліпшення санітарногігієнічних властивостей насаджень різних стадій дигресії.		
Тема 2. Ландшафтна реконструкція лісових насаджень лісокультурними методами	5/2/15	Основні поняття та передумови для проведення реконструкцій в ландшафтах зелених зон. Реконструкція як синонім відновлення. Особливості проведення доглядових та санітарних заходів видалення зайвої рослинності. Добір деревних та кущових видів, формування майбутнього		Виконання практичних і самостійних робіт відповідно до критеріїв оцінювання в системі E-Learn (50 балів)
		насадження з урахуванням типів ландшафтних лісових культур. Прийоми та особливості створення ландшафтних лісових культур в різних лісорослинних зонах та залежно від їх призначення.		
Тема 3. Підлогові лісові культури, як засіб поліпшення санітарно-гігієнічних властивостей приміських лісів та лісопарків	5/4/15	Знати передумови та особливості створення підлогових лісових культур в зелених зонах та місцях рекреації. Особливості підготовки ґрунту для підлогових культур. Добір деревних та кущових видів. Добір виду та походження садивного матеріалу з урахуванням іх розмірів та швидкості росту та формуванням відповідного типу ландшафту та естетичної привабливості. Особливості проведення агротехнічних та лісокультурних доглядів за підлоговими лісовими культурами в зеленій зоні.		
Тема 4. Благоустрій лісопаркових масивів та місць відпочинку в лісах зелених зон	4/2/10	Знати особливості проведення благоустрою в лісопаркових масивах рекреаційних лісів. Види благоустрою залежно від інтенсивності рекреації в лісопарковій зоні. Види архітектурних форм і споруд та елементів благоустрою. Особливості встановлення, використання та догляду за елементами благоустрою в лісопаркових масивах та місцях рекреації в лісах зелених зон.	Підготовка та написання модульної контрольної роботи в системі E-Learn	Модульна контрольна робота (50 балів)
Всього				100
Навчальна робота				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний), за відсутності таких причин перескладання модулю (наприклад на вищу оцінку) відбувається тільки шляхом усного опитування студента.
Політика щодо академічної добродетелі:	Списування під час здачі тестів модулів та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'ективних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) та наявності індивідуального графіку навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із дирекцією інституту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

Рекомендована література для вивчення дисципліни

Основна

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в рівнинних районах України. Фастів: Поліфаст, 1998. 507 с.
2. Генсирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреационное использование лесов. К.: Уржай, 1987. 245 с.
3. Гордієнко М. І. та ін. Лісові культури [підручник, за ред. докт. с.-г. наук М. М. Гузя]. Львів : Камула, 2005. 608 с.
4. Ониськів Н.И. Создание культур под пологом низкопродуктивных насаждений. М.: Лесная промышленность, 1979. 108 с.

Допоміжна

1. Левон Ф.М., Шкляр А.С., Куницкая Л.Ф. Рекомендации по ландшафтной реконструкции пригородных лесов методами ландшафтных культур в условиях УССР. К.: МКХ УССР, 1969. 68 с.
2. Пряхи В.Д., Николаенко В.Т. Пригородные леса. М.: Лесная промышленность, 1981. С. 166. 183.

3. Родин А.Р., Родин С.А. Лесные культуры и лесомелиорация. М.: Агропромиздат, 1987. С. 277. 294. 4. Родичкин И.Д, Строительство лесопарков в СССР. М.: Лесная промышленность, 1972. 181 с.
5. Таран И.В., Агапонова А.М. Пейзажные группы для рекреационного строительства. Новосибирск: СО «Наука», 1981. 240 с.
6. ДСТУ 2980-95. Культури лісові. Терміни та визначення. К. : Держстандарт України, 1995. 64 с.
7. ДСТУ 3404-96 Лісівництво. Терміни та визначення. К. : Держстандарт України, 1996. 44с.
8. ДСТУ ISO 14001-97 Системы управления окружающей средой. Состав и описание элементов, руководящие указания по их применению. К. : Госстандарт Украины, 1997. 27 с.
9. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок. Постанова КМУ від 16 травня 2007 р. № 733.
10. ISO 14031:1999 Environmental management. Environmental performance evaluation – Guidelines.
11. ISO/TR 14061:1998 Information to assist forestry organizations in the use of Environmental Management System standards ISO 14001 and ISO 14004.
12. ISO 14064-1:2006 Guidelines for Measuring, Reporting and Verifying Entity and Projectlevel Greenhouse Gas Emissions.
13. ISO 14064-2:2006 Guidelines for Measuring, Reporting and Verifying Entity and Projectlevel Greenhouse Gas Emissions.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/nd/> - Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
3. <http://www.springerlink.com/home/main.mpx> - база даних журналів, книг, довідкових матеріалів